

La veritat històrica del concert econòmic

written by Josep Pérez Franco | 12 de març de 2020

Els mitjans de comunicació i els actors polítics de tots els colors ens parlaran, de la taula de diàleg i de negociació, encetada entre els governs català i espanyol, com si els dos conceptes fossin equivalents. Dialogar és quelcom que fem tots quotidianament, intercanviant informacions i opinions, de forma seriosa i banal. Una tertúlia de sobretaula entre amics o familiars també és dialogar. En la relació social el diàleg a vegades és superficial, també pot ser enriquidor, a voltes és divertit i molts cops una avorrida pèrdua de temps. Entre administracions públiques, el diàleg continuat entra dins la lògica, la normalitat i el tracte protocol·lari. Aquí s'ha interromput, perquè ens han castigat, perquè han considerat que som díscols i no disposats a passar per l'adreçador. Però el diàleg no suposa compromís. Negociar és tractar un assumpte o resoldre algun tema d'interès personal o comú per arribar a un acord que obliga a les parts. Hem conegut un munt de negociacions o tractats, com la nostra entrada a la UE, un conveni col·lectiu laboral o la venda o la compra de mercaderies o determinats béns. En tots els casos es tracta d'un acord entre dos o més protagonistes on cadascú té els seus interessos i la seva quota de poder.

Em resulta difícil pensar que un estat com l'espanyol, que disposa de tot el poder que caracteritza un estat i que actua amb supèrbia i prepotència, s'avingui a tractar d'igual a igual una part del territori, encara que sigui una nació històrica amb una notable força social, econòmica i política. Comparteixo el criteri expressat pel president Mas: "Entre Sánchez i Torra, mai no hi haurà negociacions entre iguals, perquè una administració controla l'altra". No vull frustrar les ànimes innocents i voldria equivocar-me, però ens tractaran, com sempre fan a Madrid, amb catifes vermelles i

grans abraçades. Ens donaran algunes engrunes en forma de finançament, dins una gran capsa amb un bon embolcall, ens faran creure que ens han donat la lluna i al final com sempre, el resultat serà enganyós, incompliran, retallaran o ajornaran les inversions. No tenim força per fer complir allò pactat. Aquesta situació justifica l'existència d'un relator o mediador, perquè almenys hi haurà una figura que faci de registrador d'allò pactat i pugui denunciar l'incompliment d'una de les parts.

En les negociacions amb l'Estat espanyol som especialistes en esgarrar-ho. No sé si som porucs, miops o som víctimes del síndrome d'Estocolm. Fa anys que dono voltes intentant esbrinar sobre qui recau la responsabilitat de no plantejar el concert econòmic en la negociació de l'Estatut de Sau de 1979. Aquest error és un pecat imperdonable perquè llavors s'hagués pogut aconseguir. En canvi ara la nostra situació és preocupant ja que, de tots els nostres tributs que paguem a Madrid, en marxen i no en tornen més de 16.000 milions d'euros. En cas de disposar dels nostres recursos, avui Catalunya estaria ben finançada, tindria les infraestructures necessàries, podria gaudir d'un millor benestar social i d'un envejable desenvolupament econòmic. La realitat és ben diferent, Catalunya perd pistonada d'any en any. La gran beneficiada és Madrid. Segons indiquen els col·legues i amics Josep Reyner i Eduard Gracia, economistes, en l'article: *Barcelona i Madrid, dos models antagònics* publicat a *L'Econòmic* el 8 de març de 2020. L'any 1980 el PIB per càpita madrileny era un 19,3 % superior a la mitjana estatal i el 2018 ho era en un 36,2 %. En canvi, Catalunya ha passat en el mateix període d'un 21,1 % a un 18,3 %. L'any 2018, el PIB de Madrid (6,7 milions d'habitants) va superar el de Catalunya (7,5 milions d'habitants).

Haig de donar crèdit al testimoni d'un dels negociadors de l'Estatut, en Jaume Sobrequés. Ha comentat recentment la falsa mitologia desplegada per desacreditar el president Jordi Pujol

i CDC, però diu que el concert econòmic fou plantejat per Macià Alavedra i Ramon Trias Fargas, que era l'eminència econòmica que tenia més clar la necessitat del concert. Els socialistes, el PSUC, UCD (partit d'Adolfo Suárez) i AP (actualment PP) ho van rebutjar. Prou d'anatemes. Aquesta és la versió que hem d'acceptar com a certa.

Pot semblar un plantejament autonomista, però no ho és. Podem barrejar els objectius de curt termini amb els de llarg termini, encara que resulta complicat. Posant per davant el dret irrenunciable a l'autodeterminació i també l'amnistia, hauríem de tornar a la casella de sortida i plantejar amb tota la força el concert econòmic, per una qüestió de supervivència i desenvolupament bàsic, ser nosaltres els recaptadors i disposar de la clau de la caixa, pactant amb l'Estat el "cupo" per contribuir al manteniment del seu "club". Segurament es pot esgrimir que, en cas d'aconseguir-ho, pot produir un efecte desmobilitzador de l'independentisme, però coneixent l'actitud i els fets d'aquest estat seu, ens donaran motius de sobres per continuar el nostre full de ruta, que ens ha de portar cap a l'objectiu final d'un estat propi independent, on puguem prendre les nostres decisions de forma sobirana i no dependre de cap estat que decideixi per nosaltres d'acord amb els seus interessos.